

ἢ μάλλον ἐτέραν. ἢ αὐτῶν φυσικῆ περὶ τὰ A
 κινήσεως ἔχοντ' ἀρχὴν ἐν αὐτοῖς ἐστι· ἢ δὲ
 μαθηματικῆ, θεωρητικῆ ὑφ' ἑαυτῆς περὶ μόνον τὰ
 πρὸς αὐτὴν, ἀλλ' οὐ χωρίζεται. περὶ τὸ χωρίζον ἄ-
 ρεον ὃν καὶ ἀκίνητον, ἐτέρα τούτων ἀμειψότερον
 ἔσθ' ὅπως μὲν ὅτι τις εἴ ποτε ὑπερέχει τις ἕσται
 τοιαύτη. λέγου δὲ χωρίζη καὶ ἀκίνητος. ὅσον
 περιεχόμενα διεκλύναται καὶ εἴ ποτε ὅτι τις τοι-
 αύτη οὕτως ἐν τοῖς οὐσίον ἐν ταῦτά αὐτὴ ἐστὶν που
 καὶ τὸ θεῖον· καὶ αὐτὴ αὐτὴ ἐστὶν περὶ τὴν καὶ κυ-
 ριωτάτη ἀρχή. δῆλον τίνυντα ὅτι περὶ τὴν ἑαυτῆ
 θεωρητικῶν ὅπως μὲν ὅτι φυσικῆ, μαθημα-
 τικῆ, θεολογικῆ. βέλτερον αὐτῶν τὸ τ' θεω-
 ρητικῶν ὅπως μὲν ἄλλοι· τούτων δ' αὐτῶν ἢ
 τελευτῶν ἀεὶ ἐστὶν περὶ τὸ πμῶτερον γὰρ
 ὅτι ἔστι ὄντων. βέλτερον δὲ καὶ χεῖρον ἐκάστη
 καὶ τὸ οἰκεῖον ὅπως μὲν ὅτι ποιεῖ δ' αὐ-
 τὴν, ποιεῖν ποτε ἢ τῷ ὄντος ἢ ὃν ὅπως μὲν
 καὶ δόλου θεῖναι δεῖ, ἢ ἔ. ἔστι τὸ γὰρ μαθημα-
 τικῶν ἐκάστη περὶ ἐν τὰ χυρὸς ἀφωρισμένον ἔ-
 στί· ἢ καὶ δόλου, καὶ ἢ περὶ πάντων. εἰ γὰρ αὐτῶν
 φυσικῆ ἕσται, περὶ τῶν ὄντων εἴσθ' ἢ φυσ-
 σικῆ περὶ τὴν ὅπως μὲν ἔστι· εἰ δ' ἔστιν ἐτέ-
 ρα οὕτως καὶ ἕσται χωρίζη καὶ ἀκίνητος, ἐτέραν
 αὐτῆ καὶ τὴν ὅπως μὲν αὐτῆς ἔστι, ἢ περὶ τῶν
 ἔστιν φυσικῆ καὶ καὶ δόλου περὶ τῶν.

Κεφάλαιον η.

Ἐπεὶ δὲ τὸ ἀπλῶς ὃν καὶ πλείους λέγου
 ἔσθ' ὅπως, ὡν εἴς καὶ συμβεβηκός ἐστι λε-
 γόμενος, πεπεπτόν περὶ τὸν περὶ τῶ ὄντος ὄν-
 τος ὅτι αὐτῶν οὐ δειμῶν ἔστιν παρὰ δεδιωμένων
 ὅπως μὲν περὶ μαθηματικῆ περὶ τὸ συμβεβη-
 κός, δῆλον ἔσθ' ὅτι οἰκοδομικῆ σκοπεῖ τὸ συμ-
 βησόμενον τῶν τῆ οἰκία χρησιμῶν, ὅσον εἰ
 λυπηρὸς ἢ τοιαύτων οἰκιστοῖσι, ἔσθ' ὑφαν-
 τικῆ, ἔσθ' ὁκνητομικῆ, ἔσθ' ὁλοποιτικῆ. τὸ δὲ
 καὶ αὐτῶν ἴδιον ἐκάστη τούτων σκοπεῖ ἔστι
 ὅπως μὲν μόνον τῶν δ' ἔστι τὸ οἰκεῖον τέλος
 ἔσθ' ἢ μοισικόν, καὶ γραμματικόν. οὐδὲ τὸν ὄν-
 τα μοισικόν, ὅτι γλυκόμορος γραμματικὸς, ἄ-
 μα ἔσθ' τὰ ἀμφοτέρω, περὶ τῶν ἔσθ' ὄν.
 ὃ δὲ μὴ αὐτὴ ὄν ἔστιν ἐγγύς τῶ. τῶ τὸ αὐτῶ ἄμα μου-
 σικὸς ἐγγύς τῶ καὶ γραμματικὸς. τῶ τὸ οὐ-
 δεμῶν ἔσθ' ἢ ὁμοιομορφῶν οὐσῶν ὅπως
 μὲν ἢ, πλὴν ἢ σοφιστικῆ. περὶ τὸ συμβεβη-
 κός γὰρ αὐτῆ μόνον περὶ μαθηματικῆ, ὅτι Πλά-
 των οὐ κακῶς εἴρηκε, φησὶς τὸν σοφιστῶν πε-
 ρὶ τὸ μὴ ὄν διακρίβειν ὅτι εἰ δ' ἔστι ὄν δὲ γλυκόμορος ἔστιν ἔσθ' τῶ συμβεβηκός ὅπως μὲν, φανερόν ἔσθ'.

an magis aliam. Physica sanè circa ea est-
 quæ motus principium in se ipsis habent.
 Mathematica verò speculatiua quidè est.
 & hæc quædam circa manentia, non ta-
 men separabilia. Circa separabile igitur
 ens & immobile, alia præter has ambas,
 scientia est: si aliqua quidem talis substan-
 tia est: dico autem separabilis, & immob-
 ilis: quod tentabimus ostendere: & si qua
 talis in entibus natura sit, illic profecto
 diuinitas erit, & hoc erit primum, & prin-
 cipale principium. Patet igitur tria genera
 speculatiuarum esse scientiarum, physica-
 cam, mathematicam, theologiam. Opti-
 mum igitur speculatiuarum quidem scien-
 tiarum genus: harum vero ipsarum ea,
 quæ vltimo dicta est: circa nanque hono-
 rabilissimum entium est. Vnaquæque ve-
 ro melior, aut deterior dicitur, secundum
 proprium scibile. Dubitauerit autè quis-
 piam, vtrum entis, prout ens est, scientiam
 vniuersaliter ponere oportet, an non. Ma-
 thematicarum etenim vnaquæque circa
 vnumquoddam determinatum genus est:
 vniuersalis vero communis de omnibus
 est. Si itaque naturales substantiæ, primæ
 sint entium, ipsa quoque naturalis scien-
 tia, prima scientiarum erit. Quòd si alia
 natura, atque substantia separabilis, & im-
 mobilis est, necesse est vt scientia quoque
 eius alia sit, & naturali prior, & vniuersa-
 lis prior.

CAPVT VII.

CVM autem simpliciter ens pluribus
 Cesse modis dicatur, quorum vnus est,
 qui secundum accidens dicitur esse, pri-
 mo de ente hoc pacto considerandum
 est. Quod igitur nulla scientiarum, quæ
 tradita sunt, circa accidens versetur, pa-
 tet. Nec.n. ars ædificatoria quidnã illis, qui
 vsuri sunt domo accidet, cõsiderat: vt puta
 si anxie vel è cõtrario habitabũt: neq. tex-
 tura, neq. sutura. Quod vero proprium sibi
 ipsi est, solum vnaquæq. istarũ sciẽtiarum
 cõsiderat. Hoc autè finis proprius est, neq.
 quatenus musicũ & grãmaticũ: nec quòd
 is, qui musicus est, factus grãmaticus simul
 ambo erit, cum prius nõ esset. Quod autè
 cum nõ semper esset, est, hoc fiebat: quare
 simul musicus, & grammaticus fiebat. Hoc
 autè nulla earum, quæ certæ sciẽtiæ sunt
 quærūt, præter sophisticam: hæc enim sola,
 circa accidens versatur. Quare nõ malè Pla-
 to ait, cum dixit sophisticã circa non ens
 immorari. Quod autem nec sit possibile
 accidẽtis scientiam esse, manifestum erit